

Nå ny publik genom Kulturarenan

Ökad tillgänglighet, delaktighet och publikutveckling genom digitalisering

”När man hjälper människor att dela kultur med andra så kan man rent faktiskt minska deras känsla för utanförskap. Det kan till och med vara livräddande.”

Ullakarin Nyberg, psykiater och suicidforskare

Betaniastiftelsen

Foto: Christian Gustavsson/Ohmy

Kultur där du är – när du behöver den

Kulturarenan är en samlingsplats för kultur online så att den som behöver en kulturupplevelse, men har svårt att ta sig till scenerna, slipper leta. Besökaren guidas vidare till de respektive platser där utbudet visas, till exempel kulturinstitutionernas egna play-kanaler, innehåll embeddat på hemsida eller annan lättillgänglig publicering.

Genom Kulturarenan kan kulturproduktioner bli tillgängliga för den publik som är mindre rörlig, till exempel på grund av sjukdom, funktionsvariation eller psykisk ohälsa. Kulturarenan kan också vara en värdefull resurs för personal inom vård och omsorg, samt för närstående till någon som vårdas i hemmet, för meningsfullt tidsfördriv och gemensamma aktiviteter.

Genom Kulturarenan kan människor även i utsatta livssituationer eller hälsotillstånd möta olika konstnärliga uttryck. Kulturens kraft för välmående och livskvalitet är känd, och här blir den tillgänglig dygnet runt genom inspelade produktioner.

Mänsklig rättighet och nationellt mål

Det är en mänsklig rättighet att "fritt delta i samhällets kulturella liv, att njuta av konst samt att få ta del av vetenskapens framsteg och dess förmåner" (FN, artikel 27). Enligt den nationella kulturpolitikens mål ska alla ha "möjlighet att delta i kulturlivet", och "kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling". Målen ska uppnås bland annat genom att "främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor". Genom att hålla ett grundutbud på Kulturarenan avgiftsfritt främjar vi tillsammans ökad tillgång, och genom utbildning av kulturombud bland målgrupperna möter vi även bildningsmålet.

Bakgrund och drift

Kulturarenan bygger på ett treårigt utvecklingsarbete mellan konserthuset Studio Acusticum i Piteå, Piteå kommun och Betaniastiftelsen, stött av Region Norrbotten och Kulturrådet. I projektet testsändes konserter och föreställningar till sjukhus och omsorgsboenden. Flera kulturinstitutioner och arrangörer medverkade med produktioner: Studio Acusticum, Norrbottensmusiken, Scenkonstbolaget, Dramaten, Konserthuset Stockholm, Göteborgs Symfoniker, Musik i Syd, Musik på Slottet, Musikcentrum Väst samt Danscentrum Syd och Teatercentrum Syd genom sajten Digiscen.

Kulturarenan drivs av Betaniastiftelsen, en icke vinstdrivande stiftelse med rötterna i en helhetsyn på människan, och med ett uppdrag att verka för kunskapsförsörjning inom människovårdande verksamheter, bland annat gällande möjligheter till existentiellt stöd.

Vetenskapligt stöd

Det finns gott om vetenskapligt stöd för att kulturtillgång kan ge ökad livskvalitet, minska behovet av smärtlindring, förkorta vårdtider, minska stress och ensamhet. Kulturupplevelser kan även ge ökad följsamhet i behandling, och är många gånger en uppskattad möjlighet att uttrycka sig. (State of Field Report, 2009). Merparten av forskning kring kultur och hälsa är inriktad på mätbara resultat i form av medicinska eller funktionsmässiga parametrar. Betaniastiftelsen bidrar till forskningen genom att titta mer på det existentiella, det känslomässiga och det själsliga – det som kulturen många gånger är bra på att stimulera. Betaniastiftelsen har tagit initiativ till studier gällande välbefinnande och digital kulturtillgång, bland annat i samarbete med Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och Göteborgs universitet/ Institutionen för vårdvetenskap och hälsa. Här undersöks även nya produktionsmodeller för att möta publik i vård och omsorg. Läs mer på Betaniastiftelsen.nu.

”Det ska vara enkelt för sjuksköterskor, undersköterskor, och vårdtagaren själv att lätt kunna trycka på vad man är intresserad av att titta på. Och det här, anser vi, är ett mervärde.”

Stefan Forsberg, VD Konserthuset Stockholm

Frågor och svar om Kulturarenan

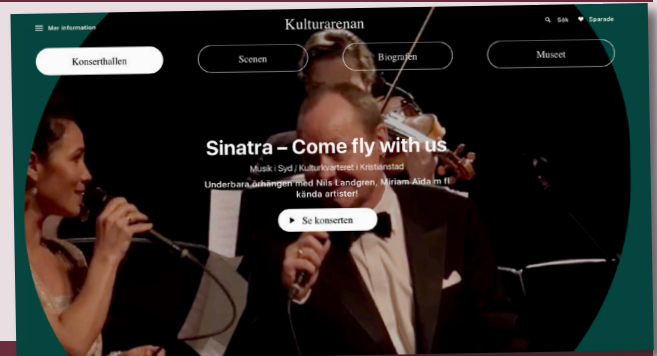

Vem kan finnas med på Kulturarenan?

Alla som spelar in eller livestreamar kulturinnehåll för skärm, från scen, utställningslokal eller motsvarande, kan få sina produktioner kommunicerade på Kulturarenan. Produktionen ska hålla hög kvalitet. Betaniastiftelsen ansvarar för den sammanlagda kvaliteten på Kulturarenan.

Vad visas på Kulturarenan?

På Kulturarenan guidas besökaren till konserter, föreställningar, författarsamtal, arkivfilm, utställningar med mera främst från svenska scener och utställningslokaler. Utbudet kompletteras med produktioner från våra grannländer, och andra internationella föreställningar.

Kostar det något?

Att finnas med på Kulturarenan är avgiftsfritt, liksom att använda Kulturarenan. Innehållsskaparen står själv för sina kostnader för produktion och publicering, användaren för den utrustning som krävs för att ta del (skärm, uppkoppling) och Betaniastiftelsen för driften av Kulturarenan. I och med detta, samt att det är innehållsskaparen som ansvarar för rättigheter och visningsställe, behövs inga avtal eller pengar emellan. Samarbetet är nätverksbaserat.

Hur presenteras innehållet?

Bilder för programpresentation hämtas direkt från den aktuella inspelningen, eller från innehållsskaparens eget bildmaterial online ifall produktioner ska live-streamas. En presentationstext tillfogas, anpassad till målgruppen, samt förslag på samtalsämnen.

Hur funkar det med rättigheter?

Innehåll som förmedlas via Kulturarenan ska vara rättighetssäkrat av innehållsskaparen. Rent tekniskt visas produktionen på den plats och under den tid som rättighetsinnehavaren bestämmer (play-kanal, hemsida eller liknande) och publiken guidas dit. Inget innehåll visas direkt på Kulturarenan.

Vilken kvalitetsstandard gäller?

Innehållet ska hålla hög kvalitet. Det finns inga exakta kvalitetskrav för visning på Kulturarenan – devisen är att digital förmedling är välkommen för målgruppen även om den tekniska nivån inte är TV- eller biokvalitet. Dock bör inspelningen hålla för att visas på storskärm, och ljudet vara tillräckligt tydligt dels för äldre öron, dels för att kunna spelas i vanliga, mindre högtalare.

Visas produktioner live eller on demand?

Det mesta av utbudet är inspelade produktioner som görs tillgängliga on demand av konserthuset, teatern och så vidare, men på Kulturarenan kan även kommuniceras kommande live-tillfällen, där innehållet live-streamas på play-kanal, hemsida eller annan plats.

Går det att lägga ut produktioner med inloggning?

Javisst, förutsatt att inloggningen ändå kan kommuniceras ut via Kulturarenan eller genom nyhetsbrev och liknande informationskanaler. Kulturarenan vill kunna hålla ett öppet, lättillgängligt basutbud, men det finns en lyhördhet för att enstaka produktioner av olika särskilda skäl kan behöva "skyddas" av en inloggning.

Hur producerar man för Kulturarenan?

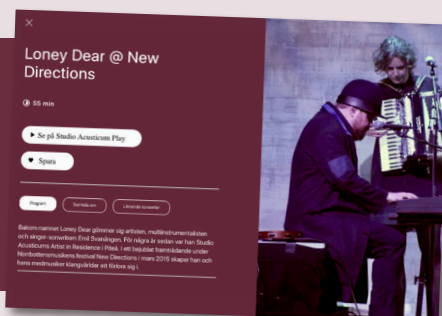
Inspelningen eller live-streamen kan vara allt från en enkel dokumentation till en mer avancerad TV-produktion. För upptagning enbart i tillgänglighetssyfte kan en enklare variant vara tillräcklig. Vid upptagning i syfte att nå flera användningsområden krävs högre kvalitet. Viktigt är vetskapen om att den person som faktiskt inte kan ta sig till konserten, föreställningen, museet eller bion, många gånger uppskattar att se produktionen via skärm även då inspelningen är gjord i enklare form. Antalet produktioner spelar ingen roll – en enda räcker; om alla visar något blir utbudet på Kulturarenan som samlingsplats ändå brett för användaren.

Måste man ha en egen play-kanal?

Nej det behövs inte. Det räcker att lägga upp produktionen på någon streaming-plattform, Vimeo eller liknande. Bäst är dock, ifall egen play-miljö inte finns, att embedda materialet på den egna hemsidan, så att inramningen blir renare. Kulturarenan guidar i regel inte till Youtube då det inte är självklart att rättigheter på innehåll som publiceras där har respekterats. Dessutom kan visningsmiljön upplevas något rörig för personer med minnessjukdom, för barn som är under behandling eller för den stressade vårdpersonalen.

Vi har något vi vill visa – hur gör man?

När det finns en produktion tillgänglig online – hör av dig till Kulturarenan och skicka en länk till där innehållet visas så lägger vi upp en post. Om det finns särskilda önskemål kring presentationstext eller bildval så kan även detta skickas med, annars gör Kulturarenan bästa möjliga presentation med stor respekt för avsändaren.

Hur används Kulturarenan?

Kulturarenan används på mobil, surfplatta och dator av enskilda personer som inte kan ta sig till scenerna. Därtill används Kulturarenan för gemensamma visningar av konserter och föreställningar på vård- och omsorgsboenden, på sjukhus samt i dagverksamheter för äldre eller personer med funktionsvariation. Då kan mobilenhet kopplas till TV eller projektor.

Foto: Anna Tärnhuvud/Betaniastiftelsen

Hur många använder Kulturarenan?

Antalet användare ökar stadigt vartefter flera innehållsskapare kommer in; användningen är större i de regioner där det också finns ett lokalt/regionalt innehåll på Kulturarenan. För aktuellt användarantal, se Kulturarenan.se. Bland användare finns över hela landet aktivitetssamordnare och motsvarande som arrangerar gemensamma visningar för grupper, till exempel på vårdboenden eller i dagverksamheter, vilket gör det faktiska publikantalet högre än den siffra vi ser. Vi vill att användarantalet ska vara högt, men det är de individuella upplevelserna hos den här publiken som räknas.

Hur marknadsförs Kulturarenan?

Information om tjänsten delas skriftligt och genom möten med kommuner och landsting i egenskap av huvudmän för vård och omsorg, till privat och idéburen sektor, samt via utvecklingsprojekt, utbildningsdagar och forskningsinsatser inom kultur och hälsa, välfärdsteknik och existentiellt stöd. Därtill de vanliga kanalerna som sociala medier, annonsering samt genom samarbeten.

Tips för produktion och visning!

- Placera produktionerna i en ren och tydlig webbmiljö, fritt från reklam och annat som stör.
- Berätta i anslutning till filmen hur lång den är. Om det finns flera delar – före och efter paus, akt 1 och 2 eller liknande uppdelning – ange tidsramarna så att tittaren kan få en överblick över innehållet. Längd på enskilda stycken, låtar, avsnitt eller scener är också tacksamt för användaren i vården.
- Förmedla programmet i anslutning till inspelningen eller live-sändningen. Skriv in det rakt upp och ner, eller lägg upp som pdf att ladda ner och skriva ut. På så sätt kan visning, till exempel på ett boende, göras mer autentisk, du underlättar för personal och närstående, och publiken som tar del via skärm känner sig sedd och prioriterad.
- Tänk på att trösklarna i vård och omsorg kan vara höga för att ta del av kultur. Ju mer vi kan göra tillsammans för att underlätta för personal att visa innehållet, desto större möjligheter att det leder till fina upplevelser.
- Finns det något du kan göra i samband med inspelningen som kan främja inkluderingen av publik som tar del via skärm? En särskild hälsning från dirigenten eller en skådespelare? En kort berättelse om var inspelningen sker? Inte nödvändigt, men trevligt.
- Hos den här publiken finns personer som inte är vana kulturkonsumenter, men som tar del för att det erbjuds, eller för att ha något att göra. Tänk också på att den publik som tar del via skärm är många gånger samma människor som hade sett produktionen i salen om de hade kunnat.

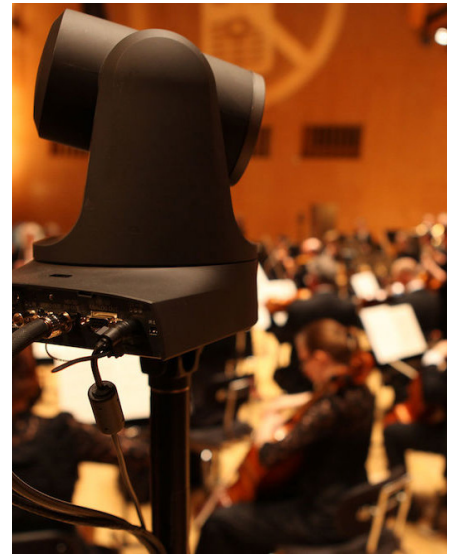

Foto: Konserthuset Stockholm och Göteborgs Symfoniker

”På grund av hälsa och ekonomi har jag inte kunnat ta del av det aktuella kulturutbudet på mycket länge, vilket har varit en stor sorg och saknad. Med Kulturarenan öppnades dörren till den kulturella världen på nytt. Min glädje är obeskrivlig.”

Publikröst

Mer information

Läs mer på Kulturarenan.se
eller info.kulturarenan.se.

Kontakt

info@betaniastiftelsen.nu.
Fler kontaktuppgifter hittar du på Betaniastiftelsen.nu.